

Joukkoliikenteen toteutuma-arvio TAE 2023 ja TA 2024

Kunnanhallitus 11.09.2023 § 184

180/08.01.00/2023

Seudullinen joukkoliikennejaosto on kokouksessaan 23.8.2023 §:ssä 25 pyytänyt kannanotot vuoden 2024 seudullisen joukkoliikenteen talousarvioehdotuksesta Joensuun kaupunginhallitukselta sekä Kontiolahden ja Liperin kunnilta 20.9.2023 mennessä.

Vuosi 2023 on toteutumassa talousarviota hieman heikompana tämän hetken arvion mukaan. Hallinnon osalta ylitystarve menoissa johtuu mm. Waltti-järjestelmämenojen korotuksesta, joista tieto tuli vasta joulukuussa 2022. Lisäksi Waltti-kehittämishankkeiden käyttöönottokustannukset nostavat ICT-menoja. Vastaavasti kehittämishankkeisiin saatava valtionavustus nostaa tuloja. Lisäksi kasvava nettomeno lisää kuntalaskutusta. Toimintakatteen ylitysarvio yhteensä hallinnon osalta on noin 55.000 euroa. Kontiolahden kunnan osuus tästä on 8.000 €.

Liikennöinnin osalta toimintakatteen arvioidaan toteutuvan lähestulkoon talousarvion mukaisena. Menoissa on tulossa roima korotus kustannusindeksiin sidottujen liikennöintikustannusten nousun johdosta sekä ELY-keskuksen rahoitussuunnitelmassa ehdotettujen muutosten vaikutuksesta. ELY-keskuksen ehdottama muutos rokottaa enemmän Joensuuta, koska keskuskaupungin osuudet nousevat suhteellisesti enemmän. Vastaavasti tuloissa arvioidaan ylitystä mm. valtionavustusmäärän nousun vuoksi. Lisäksi matkamäärien kasvun jatkumisen arvioidaan lisäävän tulokertymää merkittävästi. Vuoden 2023 talousarvion tekovaiheessa ei uskallettu arvioida tämänkaltaisen matkustuksen kasvua. Toisaalta alkuvuoden arvonlisäveron määräaikaisella poistolla on arvion mukaan saatu myös täysin uusia matkustajia mukaan.

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa seudullinen joukkoliikennejaosto esittää hallintomenoihin lisäystä yhteensä noin 34.000 euroa. Kontiolahden kunnan osuus tästä on 6.000 euroa. Lisäyksen perusteina on mm. vuonna 2023 käyttöön otettavien uusien Waltti-osien vuosittaiset käyttökustannukset. Lisäksi rahoitus- ja pankkipalvelut nousevat verkko- ja mobiilikaupan myyntiosuuden noustessa. Vuokramenojen lisäys johtuu mm. yleisestä kustannusnoususta sekä joukkoliikenteen henkilömäärän lisääntymisestä vuokramenoja jaettaessa. Palkkamenoihin arvoitu vähennys johtuu henkilöjärjestelyjen oikaisusta. Vuokratuloissa on laskettu koko vuoden osalta vuokratulo VR:n osuudesta asemanseudun odotustilasta.

Hallinnon perusrahoituksen lisäksi on otettu erillisenä osana kehittämishankevaraus yhteensä 110.000 euroa. Kontiolahden kunnan osuus tästä on n. 16.000 euroa. Hankkeista on nostettu ykköseksi seudullinen vyöhyke- ja asiakashintojen tarkastelu. Edellinen tarkastelu on tehty jo kohta 10 vuotta sitten ja hintamme ovat olleet sen jälkeen lähes muuttumattomat. Suuriin hinnankorotuksiin ei toki ole mahdollisuutta, mikäli halutaan säilyttää matkamäärien positiivisen kasvun, joka samalla lisää tuloja. Rakenteen yksinkertaistaminen voisi helpottaa ja lisätä matkustamista.

Kaksi muuta hanketta ovat olleet esillä seudullisen liikennejärjestelmätyn yhteydessä sekä kaupungin strategioissa. Näihin haettiin viime syksyn liikkumisen ohjauksen

valtionavustushaussa tukea, mutta avustuksia ei myönnetty. Aikaisemmin esim. Waltin kehittämishankkeet ovat olleet tuolla muun rahoituksen sisällä, nyt siis nostettu näkyväksi osaksi erikseen.

Liikennöinnin osalta arvioidaan olevan nettolisäystä yhteensä noin 112.000 euroa verrattuna kuluvan vuoden talousarvioon. Liikennöinnin osalta korotus kohdistuu nyt Joensuulle, johtuen ELY-keskuksen rahoitussuunnitelman korotusmuutoksesta, jossa keskuskaupunkien osuus nousee enemmän kuin muiden kuntien. Tuottoihin arvioidaan myös kertyvän enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa – lähes 1,6 miljoonaa euroa, vastaavasti tuloja arvioidaan kertyvän lähes 1,5 miljoonaa enemmän. Koululaismatkan hinnantarkistus tulossa voimaan 1.1.2024, vaikutus tuloihin noin 20.000 euron lisäys.

Matkojen määrissä Kela-matkat lisääntyvät vielä maksuttoman matkustuksen vielä laajentuessa uuteen ikäluokkaan. Koulumatkat arvioitu nykytasolla ja muihin matkoihin 5 %:n kasvuarvio.

Kontiolahden kunnan rahoitusosuudeksi vuodelle 2024 seudullinen joukkoliikennejaosto esittää hallinnon osalta 84.000 euroa ja liikennöinnin osalta 700.000 euroa, yhteensä 784.000 euroa (778.000 euroa TA 2023). Lisäksi hankkeiden (3 kpl) osalta yhteensä n. 16.000 euroa.

Liitteenä seudullisen joukkoliikennejaoston kokouksen 23.8.2023 § 25.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Pasi Ruohtula p. 050 439 8005

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää esittää kannanottonaan, että Kontilahden kunta ei hyväksy seudullisen joukkoliikennejaoston esitystä joukkoliikenteen kustannuksista vuodelle 2024. Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2024 seudullisen joukkoliikenteen kustannustaso säilyy vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion suuruisena mukaanlukien hankkeiden omarahoitusosuudet.

Kunnanhallitus esittää seudulliselle joukkoliikennejaostolle, että talousarvion suunnitelmavuosien osalta käynnistetään kustannusten tarkastelu. Kuntien taloustilanteen kehittymisen ennusmerkkien mukaisesti talouden tarkastelua on tulevaisuudessa käytävä laaja-alaisesti kunnan eri toiminnoissa mukaan lukien seudullinen joukkoliikenne.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti esittää kannanottonaan, että Kontilahden kunta ei hyväksy seudullisen joukkoliikennejaoston esitystä joukkoliikenteen kustannuksista vuodelle 2024. Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2024 seudullisen joukkoliikenteen kustannustaso säilyy vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion suuruisena mukaanlukien hankkeiden omarahoitusosuudet.

Kunnanhallitus päätti esittää seudulliselle joukkoliikennejaostolle, että talousarvion suunnitelmavuosien osalta käynnistetään kustannusten tarkastelu. Kuntien taloustilanteen kehittymisen ennusmerkkien mukaisesti talouden tarkastelua on tulevaisuudessa käytävä laaja-alaisesti kunnan eri toiminnoissa mukaan lukien seudullinen joukkoliikenne.